

Motion till riksdagen

2010/11:U19

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)
med anledning av prop. 2010/11:127

Fortsatt svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2010/11:127 Fortsatt svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de 115 miljoner kronor som i propositionens förslag till riksdagsbeslut avsätts för en militär insats i Libyen i stället används för att öka den svenska humanitära insatsen med anledning av situationen i Libyen.

Motivering

Vänsterpartiet välkomnade FN-resolution 1973, vars huvudsakliga syfte är att skydda civilbefolkningen samt att få till stånd ett eldupphör i Libyen.

Världssamfundet har en plikt att reagera mot brott mot de mänskliga rättigheterna, och Vänsterpartiet ställde sig således även bakom innehållet i den regeringsproposition (2010/11:111) som bemyndigade den svenska Försvarsmakten att delta i upprätthållandet av den flygförbudszon över Libyen som FN hade beslutat om.

Begränsningarna i regeringens proposition 2010/11:111 var tydliga och för Vänsterpartiet viktiga. För oss var och är det väsentligt att ett svenskt deltagande i den internationella insatsen ska bidra till att uppfylla FN-resolution 1973, dvs. att skydda civila. Allt annat, t.ex. att gå in med marktrupper, skulle vara att överskrida mandatet från FN och är enligt Vänsterpartiet helt uteslutet. För oss har det hela tiden varit grundläggande att understryka att resolutionens utgångspunkt är att världssamfundet ska skydda Libyens civilbefolkning, inte bedriva något krig mot regimen eller störta Gaddafi.

Fel! Okänt namn på

De farhågor som Vänsterpartiet hela tiden uttryckt vad gäller enskilda länders försök att vidga tolkningen av FN-resolutionen, eller till och med helt frångå resolutionen, är dock på god väg att besannas. Kriget i Libyen har ändrat karaktär. Vänsterpartiet, och flera bedömare med oss, menar att FN-resolution 1973 alltmer har kommit att bli en förevändning för Nato att delta i ett inbördeskrig med målet att avsätta Gadaffi. Ett sådant handlande har inget stöd i resolutionen.

Vänsterpartiet menar att ett förfarande där den internationella insatsen i Libyen utvecklas i en riktning som helt frångår FN-resolutionens grunder riskerar att skada tilltron till hela processen med FN-mandat. Detta bör Sverige inte bidra till. Vi anser därför att ett svenskt deltagande i den internationella insatsen inte ska fortsätta på det sätt som beskrivs i proposition 2010/11:127.

Såsom situationen har utvecklat sig undergräver snarare den militära insatsen den politiska processen än gynnar den. I dag är Gadaffis flygvapen utslaget och vad Libyen behöver är ett eldupphör följt av fredsförhandlingar, något som också tydligt understryks i resolutionen.

Krav på ett gemensamt initiativ från Afrikanska unionen och Arabförbundet för att få till stånd ett sådant eldupphör och fredsförhandlingar har i dagarna lyfts fram av bl.a. International Crisis Group. Vänsterpartiet stöder ett sådant krav, som vi menar är den enda vägen som kan leda mot en demokratisering av Libyen.

I samband med att proposition 2010/11:111 lades fram uttryckte Vänsterpartiet i ett särskilt yttrande bl.a. behovet av ökade humanitära satsningar i Libyen. Vi vill nu med anledning av proposition 2010/11:127 ta tillfället i akt och påminna om det stora behovet av humanitärt stöd och inte minst behovet av förbättrade möjligheter för flyktingar från Nordafrika att ta sig till EU och få en fristad här.

Nu när det libyska flygvapnet i stort sett är utslaget och flygförbudszonen knappast längre behövs för att skydda den libyska civilbefolkningen måste vi anse att den svenska insatsen har varit framgångsrik och bidragit till att minska möjligheterna för Gadaffi att bekriга sitt eget folk. I detta sammanhang måste Sverige fråga sig hur våra resurser bäst kan användas – var vi kan åstadkomma störst nytta. Störst nytta, menar Vänsterpartiet, gör de svenska resurserna genom humanitära insatser, inte militära. Vi kan därför inte se något behov av att Sverige bidrar med en väpnad styrka till Libyen i dagsläget.

Behoven i Libyen är enorma. Precis som propositionen nämner så handlar det enligt FN:s humanitära samordningsorgan OCHA om att så många som 639 000 personer har tvingats fly landet, dessutom beräknas det finnas 250 000 internflyktingar. Det råder en akut brist på mat och folk lever under omänskliga förhållanden. Nu behövs flyktinghjälp, sjukvård, mediciner, utbildningsinsatser och återuppbyggnad. Av den anledningen anser Vänsterpartiet att Sverige helt bör fokusera på humanitärt stöd till Libyen. Vi vill än en gång betona att dessa insatser är nödvändiga för att skydda civila libyer inom landet men även de som tvingats fly landet. Sverige bör således ersätta det militära bidraget med en bred och långsiktig humanitär insats i Libyen. De

Fel! Okänt namn på

svenska JAS-planen bör dras tillbaka när de av riksdagen beslutade tre månaderna har utlöpt, och den svenska militära insatsen ska således vara avvecklad senast den 30 juni 2011.

Med anledning av det ovan anförda vill Vänsterpartiet att riksdagen avslår proposition 2010/11:127 och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att de ytterligare 115 miljoner som den militära insatsen enligt propositionen beräknas kosta i stället ska användas för att öka den svenska humanitära insatsen med anledning av situationen i Libyen.

Om situationen skulle ändras väsentligt och ett vapenstillestånd exempelvis skulle komma till stånd, följt av ett avtal om vapenvila, anser Vänsterpartiet att en ny diskussion bör föras om ett eventuellt svenskt deltagande i en fredsbevarande FN-insats.

Stockholm den 13 juni 2011

Jonas Sjöstedt (V)

Hans Linde (V)

Jens Holm (V)

Kent Persson (V)

Torbjörn Björlund (V)

Siv Holma (V)